

Warmińsko-mazurskie

Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Raport

Zostać czy wyjechać?

Młodzi z Warmii i Mazur o swojej przyszłości

Podsumowanie badania ankietowego
wśród uczniów szkół ponadpodstawowych

Autorzy:

Opracowanie raportu: Kamila Dawidczyk

Opracowanie ankiety: Zespół ROT

Opracowanie ankiety w wersji on-line: Marcel Mendziński, Bogdan Załęski

Regionalne Obserwatorium Terytorialne

Departament Polityki Regionalnej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

e-mail: rot@warmia.mazury.pl

Olsztyn, maj 2026

Spis treści

Wstęp	4
1. DOŚWIADCZENIA MIGRACYJNE	5
1.1. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się wyjechać z województwa warmińsko-mazurskiego na dłużej niż na miesiąc? Co było powodem tego wyjazdu?	5
1.2. Co było powodem wyjazdu z województwa warmińsko-mazurskiego?	5
2. OCENA WARUNKÓW ŻYCIA I ROZWOJU W REGIONIE	6
2.1. Jak oceniasz jakość życia w województwie warmińsko-mazurskim?	6
2.2. Czy Twoim zdaniem młode osoby ogólnie mają dobre perspektywy zawodowe w województwie warmińsko-mazurskim?	7
2.3. Jak Ty oceniasz swoje szanse na znalezienie satysfakcjonującej pracy w województwie warmińsko-mazurskim?	7
2.4. Jak oceniasz swoje możliwości podnoszenia kwalifikacji w województwie warmińsko-mazurskim?	8
2.5. Jak oceniasz swoje możliwości zdobywania wykształcenia w regionie?	9
2.6. Jak oceniasz swoje możliwości rozwoju zawodowego w województwie warmińsko-mazurskim?	10
2.7. Jak poszczególne cechy województwa warmińsko-mazurskiego wpływają na decyzję młodych osób o pozostaniu lub wyjeździe z regionu?	10
3. PLANY ZAWODOWE	12
3.1. Czy masz już pomysł na zawód, który chcesz wykonywać?	12
3.2. Jakiego rodzaju zawód planujesz wykonywać?	13
3.3. Co najbardziej wpływa na Twój wybór zawodu?	14
3.4. Czy planujesz iść na studia po ukończeniu szkoły?	15
4. PLANY MIGRACYJNE	15
4.1. Dlaczego chcesz studiować poza województwem warmińsko-mazurskim?	15
4.2. Gdzie chciałbyś mieszkać po ukończeniu obecnej szkoły?	17
4.3. Gdzie chciałbyś pracować w przyszłości?	17
4.4. Czy w ciągu najbliższych 5 lat planujesz dłuższy wyjazd z województwa warmińsko-mazurskiego?	18
4.5. Jeśli rozważasz wyjazd, jaki jest jego główny powód?	19
4.6. Czy w przyszłości bierzesz pod uwagę powrót do Warmii i Mazur?	20
5. MIGRACJE ZAGRANICZNE	20
5.1. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się rozważać zamieszkanie za granicą?	20
5.2. Z jakich powodów rozważasz zamieszkanie za granicą?	21
5.3. Jak długo planujesz mieszkać za granicą?	22
5.4. Co mogłoby wpłynąć na zmianę Twojej decyzji o wyjeździe za granicę?	23
6. OPINIE I SUGESTIE UCZNIÓW DOTYCZĄCE PRZYSZŁOŚCI MŁODYCH W REGIONIE	23
Podsumowanie	26

Wstęp

„Zostać czy wyjechać?” – to jedno z kluczowych pytań, przed którymi stoją dziś młodzi mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności uczniowie szkół ponadpodstawowych, planując swoją przyszłość edukacyjną i zawodową. Niniejszy raport stanowi podsumowanie badania ankietowego, którego celem było poznanie opinii, motywacji oraz planów migracyjnych tej grupy.

Badanie zostało zrealizowane na przełomie lutego i marca 2026 roku przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Inicjatywa ta była odpowiedzią na obserwowane od lat zjawisko odpływu młodych ludzi z regionu, które stanowi istotne wyzwanie dla jego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Celem badania była identyfikacja czynników wpływających na decyzje młodych mieszkańców dotyczące pozostania w województwie lub jego opuszczenia. Szczególną uwagę poświęcono takim aspektom jak możliwości edukacyjne i zawodowe, jakość życia, dostęp do usług oraz oczekiwania wobec rynku pracy i władz regionalnych.

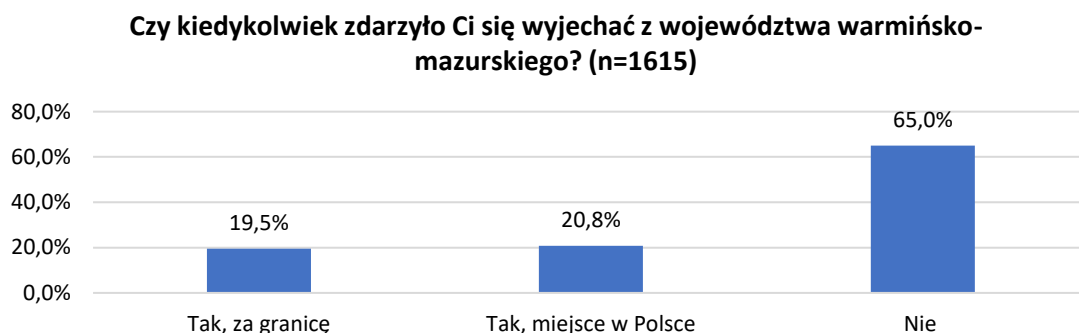
Badanie przeprowadzono metodą ankiety on-line, z zachowaniem pełnej anonimowości respondentów oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony danych osobowych. W badaniu wzięło udział 1714 uczniów szkół ponadpodstawowych z województwa warmińsko-mazurskiego, co pozwoliło na uzyskanie szerokiego i wiarygodnego obrazu opinii badanej grupy.

Prezentowane w raporcie wyniki posłużą jako materiał analityczny wspierający proces aktualizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego. Mogą one również stanowić podstawę do doskonalenia polityki regionalnej, w szczególności w zakresie tworzenia warunków sprzyjających pozostawianiu młodych ludzi w regionie oraz wspierania ich rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

1. DOŚWIADCZENIA MIGRACYJNE

1.1. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się wyjechać z województwa warmińsko-mazurskiego na dłużej niż na miesiąc? Co było powodem tego wyjazdu?

W pierwszym pytaniu respondenci zostali zapytani o doświadczenia związane z wyjazdami poza województwo warmińsko-mazurskie trwającymi dłużej niż jeden miesiąc. Uzyskane wyniki wskazują, że większość badanych posiada takie doświadczenia. Wyjazd na dłużej niż miesiąc do innego miejsca w Polsce zadeklarowało 20,8% osób, natomiast 19,5% respondentów wskazało na wyjazd za granicę. Brak tego typu doświadczeń zadeklarowało 65% osób.

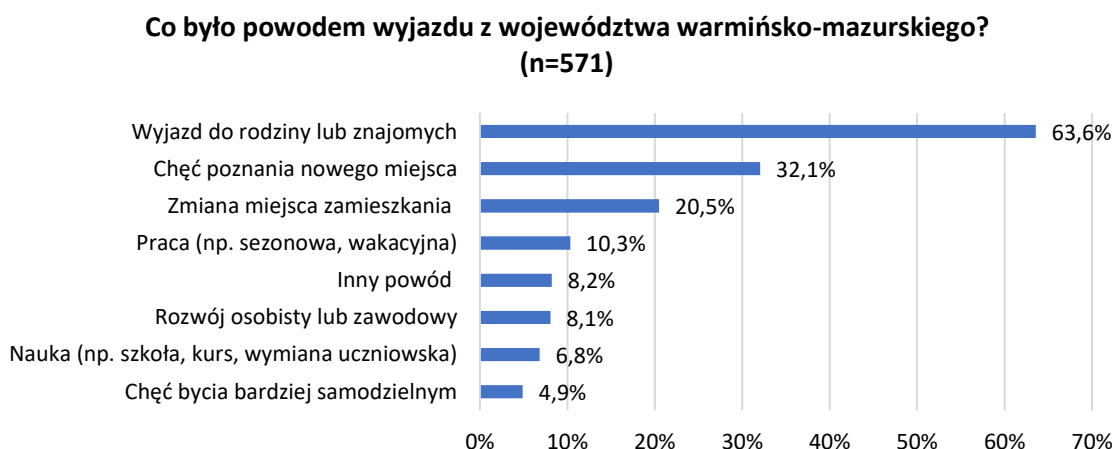
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Łączny odsetek odpowiedzi przekracza 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Oznacza to, że choć znaczna część młodych mieszkańców regionu nie podejmowała długoterminowych wyjazdów, to jednocześnie istotna grupa badanych ma już doświadczenia migracyjne – zarówno wewnątrz krajowe, jak i zagraniczne. Świadczy to o rosnącej mobilności młodego pokolenia oraz gotowości do podejmowania aktywności poza miejscem zamieszkania.

1.2. Co było powodem wyjazdu z województwa warmińsko-mazurskiego?

Kolejne pytanie dotyczyło przyczyn wyjazdów. Najczęściej wskazywanym powodem był wyjazd do rodziny lub znajomych (63,6%), co sugeruje, że relacje społeczne odgrywają kluczową rolę w podejmowaniu decyzji o czasowej migracji. Istotnym motywem była również chęć poznania nowego miejsca (32,1%), co wskazuje na potrzebę zdobywania nowych doświadczeń i eksploracji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Łączny odsetek odpowiedzi przekracza 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Kolejną ważną przyczyną był wyjazd z rodziną w związku ze zmianą miejsca zamieszkania (20,5%), co może mieć charakter bardziej niezależny od decyzji samych respondentów. Mniejszy odsetek badanych wskazał na wyjazdy związane z pracą (10,3%) oraz rozwojem osobistym lub zawodowym (8,1%). Relatywnie niewielu respondentów deklarowało wyjazdy w celach edukacyjnych, takich jak szkoła czy kursy (6,8%), a także chęć usamodzielnienia się (4,9%).

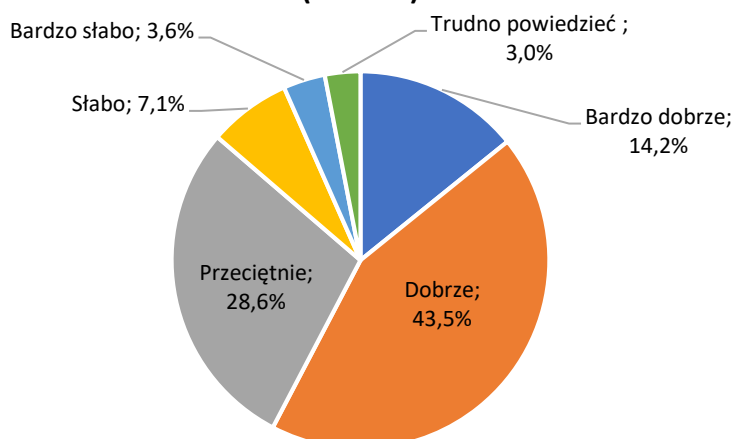
Uzyskane wyniki wskazują, że dominującą rolę w wyjazdach młodych ludzi odgrywają czynniki społeczne i towarzyskie, natomiast motywy związane z edukacją, pracą czy rozwojem osobistym mają mniejsze znaczenie. Oznacza to, że wyjazdy młodzieży mają częściej charakter okazjonalny i relacyjny niż stricte ekonomiczny lub edukacyjny.

2. OCENA WARUNKÓW ŻYCIA I ROZWOJU W REGIONIE

2.1. Jak oceniasz jakość życia w województwie warmińsko-mazurskim?

W następnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę jakości życia w województwie warmińsko-mazurskim. Uzyskane wyniki wskazują, że ogólna ocena jakości życia w regionie jest raczej pozytywna. Największy odsetek badanych ocenił ją jako dobrą (43,5%), natomiast 14,2% respondentów wskazało odpowiedź „bardzo dobrze”. Jednocześnie 28,6% badanych określiło jakość życia jako przeciętną. Negatywne oceny pojawiały się rzadziej – 7,1% respondentów oceniło jakość życia jako słabą, a 3,6% osób jako bardzo słabą. Niewielki odsetek badanych (3,0%) nie miał wyrobionej opinii w tym zakresie.

Jak oceniasz jakość życia w województwie warmińsko-mazurskim?
(n=1614)

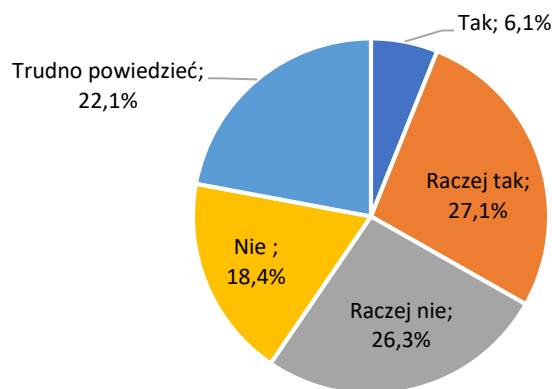
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Wyniki te sugerują, że młodzi mieszkańcy regionu w większości postrzegają jakość życia w województwie warmińsko-mazurskim w sposób umiarkowanie pozytywny. Jednocześnie stosunkowo wysoki odsetek ocen przeciętnych może wskazywać na istnienie obszarów wymagających poprawy. Dowodzi to, że choć region zapewnia satysfakcjonujące warunki życia, nie w pełni odpowiada na oczekiwania młodego pokolenia, co w konsekwencji może wpływać na ich decyzje migracyjne.

2.2. Czy Twoim zdaniem młode osoby ogólnie mają dobre perspektywy zawodowe w województwie warmińsko-mazurskim?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę perspektyw zawodowych młodych osób w województwie warmińsko-mazurskim. Uzyskane wyniki wskazują na zróżnicowane opinie w tym zakresie, z wyraźną przewagą ocen sceptycznych. Największy odsetek badanych uznał, że młode osoby raczej mają dobre perspektywy zawodowe (27,1% osób), jednak niemal równie liczna grupa respondentów była przeciwnego zdania – 26,3% osób wskazało odpowiedź „raczej nie”. Zdecydowanie pozytywną ocenę wyraziło jedynie 6,1% badanych, natomiast 18,4% osób oceniło perspektywy jednoznacznie negatywnie. Warto również zauważyć, że aż 22,1% respondentów nie miało sprecyzowanej opinii w tej kwestii, co może świadczyć o niepewności młodych ludzi wobec swojej przyszłości zawodowej.

Czy Twoim zdaniem młode osoby ogólnie mają dobre perspektywy zawodowe w województwie warmińsko-mazurskim? (n=1614)

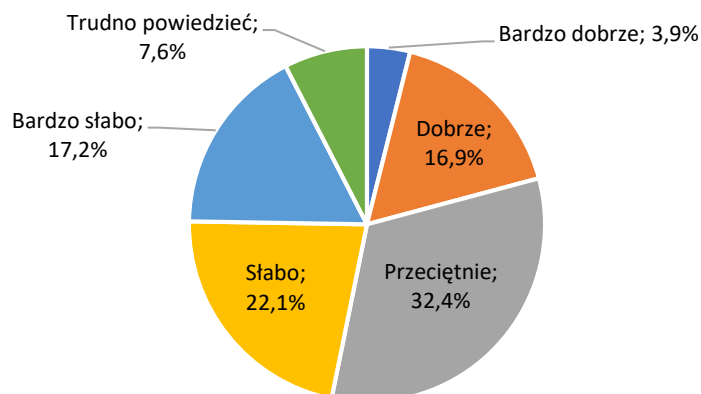
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Wyniki te sugerują, że postrzeganie perspektyw zawodowych w regionie jest raczej umiarkowanie negatywne lub niejednoznaczne. Wskazuje to na ograniczone poczucie stabilności i atrakcyjności lokalnego rynku pracy wśród młodzieży. Jednocześnie stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi niezdecydowanych może oznaczać, że część młodych osób nie posiada jeszcze wystarczającej wiedzy lub doświadczenia, aby jednoznacznie ocenić swoje możliwości zawodowe, co pozostawia przestrzeń dla działań informacyjnych i wspierających ich rozwój zawodowy.

2.3. Jak Ty oceniasz swoje szanse na znalezienie satysfakcjonującej pracy w województwie warmińsko-mazurskim?

W następnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę własnych szans na znalezienie satysfakcjonującej pracy w województwie warmińsko-mazurskim. Uzyskane wyniki wskazują na raczej pesymistyczne postrzeganie indywidualnych możliwości zawodowych w regionie. Największy odsetek badanych ocenił swoje szanse jako przeciętne (32,4% osób). Jednocześnie znaczna część respondentów wyraziła negatywną opinię – 22,1% wskazało odpowiedź „słabo”, a 17,2% osób „bardzo słabo”.

Jak Ty oceniasz swoje szanse na znalezienie satysfakcjonującej pracy w województwie warmińsko-mazurskim? (n=1613)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

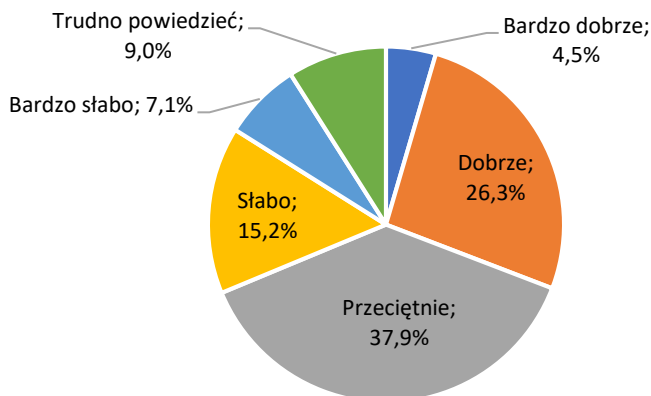
Pozytywne oceny pojawiały się wyraźnie rzadziej – 16,9% badanych oceniło swoje szanse jako dobre, natomiast jedynie 3,9% jako bardzo dobre. Niewielki odsetek respondentów (7,6%) nie miało sprecyzowanej opinii w tej kwestii.

Wyniki te sugerują, że młodzi mieszkańcy regionu mają ograniczone poczucie możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy na lokalnym rynku. Przewaga ocen przeciętnych i negatywnych wskazuje na brak przekonania o dostępności atrakcyjnych ofert zatrudnienia lub dopasowanych ścieżek rozwoju zawodowego. Stanowi to istotny czynnik wpływający na decyzje migracyjne, skłaniając młode osoby do poszukiwania lepszych perspektyw poza regionem.

2.4. Jak oceniasz swoje możliwości podnoszenia kwalifikacji w województwie warmińsko-mazurskim?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę możliwości podnoszenia kwalifikacji w województwie warmińsko-mazurskim.

Jak oceniasz swoje możliwości podnoszenia kwalifikacji w województwie warmińsko-mazurskim? (n=1612)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Uzyskane wyniki wskazują na umiarkowanie zróżnicowane opinie, z przewagą ocen przeciętnych. Największy odsetek badanych ocenił swoje możliwości w tym zakresie jako przeciętne (37,9% osób). Pozytywną ocenę wyraziło łącznie 30,8% respondentów – 26,3% osób wskazało odpowiedź „dobrze”, a 4,5% osób „bardzo dobrze”.

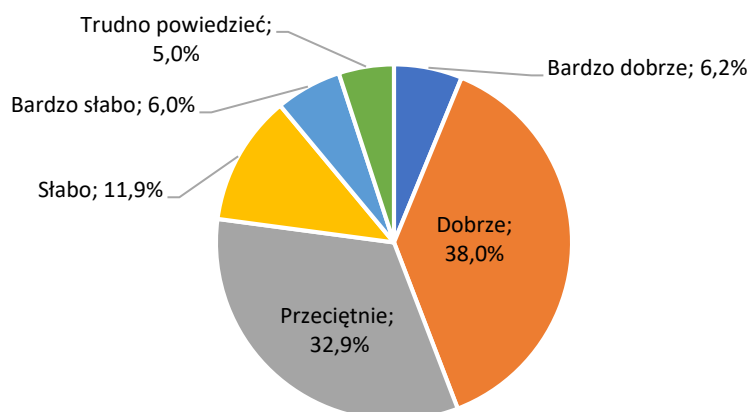
Jednocześnie istotna część badanych oceniła swoje możliwości negatywnie – 15,2% osób wskazało odpowiedź „słabo”, a 7,1% „bardzo słabo”. Niewielki, choć zauważalny odsetek respondentów (9%) nie miał sprecyzowanej opinii w tej kwestii.

Wyniki te sugerują, że młodzi mieszkańcy regionu dostrzegają pewne możliwości rozwoju kompetencji, jednak nie są one oceniane jako w pełni satysfakcjonujące. Dominacja ocen przeciętnych wskazuje na ograniczoną dostępność atrakcyjnych form kształcenia lub niewystarczające dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb młodego pokolenia. Ma to znaczenie w kontekście decyzji migracyjnych, gdyż możliwość rozwoju kwalifikacji stanowi jeden z kluczowych czynników wpływających na wybór miejsca dalszej nauki i pracy.

2.5. Jak oceniasz swoje możliwości zdobywania wykształcenia w regionie?

W następnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę możliwości zdobywania wykształcenia w województwie warmińsko-mazurskim. Uzyskane wyniki wskazują na stosunkowo pozytywną ocenę tego aspektu. Największy odsetek badanych ocenił swoje możliwości jako dobre (38,0%), natomiast 6,2% respondentów wskazało odpowiedź „bardzo dobrze”. Jednocześnie 32,9% badanych określiło swoje możliwości jako przeciętne. Negatywne oceny pojawiały się rzadziej – 11,9% respondentów oceniło możliwości zdobywania wykształcenia jako słabe, a 6,0% jako bardzo słabe. Niewielki odsetek badanych (5,0%) nie miało sprecyzowanej opinii w tym zakresie.

Jak oceniasz swoje możliwości zdobywania wykształcenia w regionie?
(n=1612)

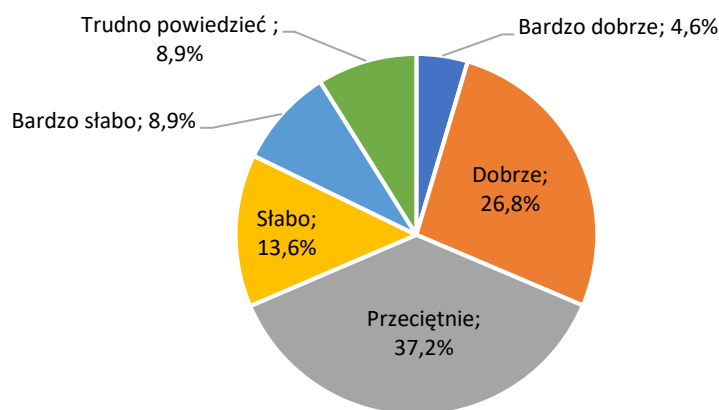
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Wyniki te sugerują, że młodzi mieszkańcy regionu relatywnie dobrze oceniają dostęp do edukacji oraz możliwości zdobywania wykształcenia. Na tle wcześniejszych wyników dotyczących rynku pracy i rozwoju zawodowego wskazuje to na pewną rozbieżność między oceną oferty edukacyjnej a postrzeganymi perspektywami zatrudnienia. Oznacza to, że choć region zapewnia stosunkowo dobre warunki do nauki, nie zawsze przekładają się one na równie pozytywne oceny możliwości rozwoju kariery zawodowej.

2.6. Jak oceniasz swoje możliwości rozwoju zawodowego w województwie warmińsko-mazurskim?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o ocenę możliwości rozwoju zawodowego w województwie warmińsko-mazurskim. Uzyskane wyniki wskazują na umiarkowanie zróżnicowane opinie, z dominacją ocen przeciętnych. Największy odsetek badanych ocenił możliwości rozwoju zawodowego jako przeciętne (37,2%). Pozytywną ocenę wyraziło łącznie 31,4% respondentów – 26,8% wskazało odpowiedź „dobrze”, a 4,6% „bardzo dobrze”. Jednocześnie istotna część badanych oceniła swoje możliwości negatywnie – 13,6% osób wskazało odpowiedź „słabo”, a 8,9% osób „bardzo słabo”. Niezdecydowanie w tej kwestii wyraziło 8,9% respondentów.

Jak oceniasz swoje możliwości rozwoju zawodowego w województwie warmińsko-mazurskim? (n=1612)

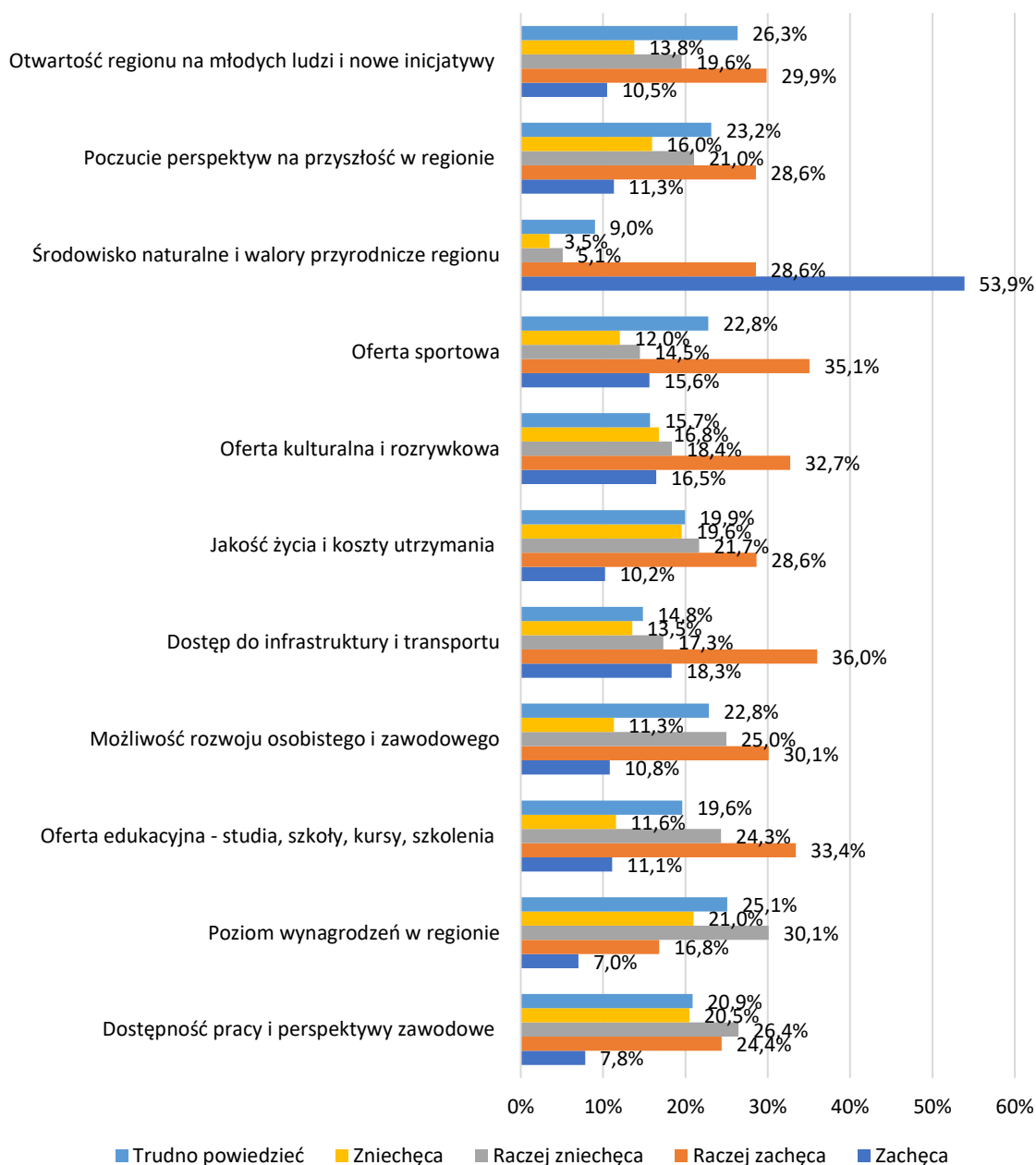
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Wyniki te sugerują, że młodzi mieszkańcy regionu dostrzegają pewne możliwości rozwoju zawodowego, jednak nie są one oceniane jako w pełni satysfakcjonujące. Przewaga ocen przeciętnych oraz zauważalny udział opinii negatywnych mogą wskazywać na ograniczone możliwości awansu, zdobywania doświadczenia lub realizacji ścieżki kariery zgodnej z aspiracjami młodych ludzi. W zestawieniu z relatywnie lepszą oceną możliwości edukacyjnych może to potwierdzać występowanie luki pomiędzy systemem kształcenia a rynkiem pracy w regionie.

2.7. Jak poszczególne cechy województwa warmińsko-mazurskiego wpływają na decyzję młodych osób o pozostaniu lub wyjeździe z regionu?

Respondenci zostali poproszeni o ocenę, w jakim stopniu różne cechy województwa warmińsko-mazurskiego zachęcają lub zniechęcają ich do pozostania w regionie. Wyniki pokazują wyraźną różnicę między czynnikami społecznymi i środowiskowymi a aspektami ekonomicznymi i zawodowymi. Najbardziej pozytywnie oceniane są walory przyrodnicze regionu – jeziora, lasy, czyste powietrze oraz możliwość aktywnego wypoczynku. Ponad połowa badanych (53,9%) stwierdziła, że te cechy „zachęcają” do pozostania, a kolejne 28,6% wskazało „raczej zachęca”, podczas gdy jedynie 5,1% i 3,5% uznało je odpowiednio za „raczej zniechęcające” i „zniechęcające”, a 9,0% nie miało zdania. Stosunkowo wysokie oceny uzyskał także dostęp do infrastruktury i transportu (18,3% „zachęca”, 36,0% „raczej zachęca”, wobec 17,3% „raczej zniechęca” i 13,5% „zniechęca”), oferta sportowa (15,6% i 35,1% ocen pozytywnych, przy 14,5% i 12,0% negatywnych) oraz oferta kulturalna i rozrywkowa (16,5% „zachęca”, 32,7% „raczej zachęca”, wobec 18,4% i 16,8% ocen negatywnych).

Jak poszczególne cechy województwa warmińsko-mazurskiego wpływają na decyzje młodych osób o pozostaniu lub wyjeździe z regionu? (n=1611)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Czynniki związane z edukacją i rozwojem osobistym uzyskały oceny bardziej zróżnicowane. Oferta edukacyjna została oceniona pozytywnie przez 44,5% respondentów (11,1% „zachęca”, 33,4% „raczej zachęca”), jednak 35,9% wskazało odpowiedzi negatywne (24,3% „raczej zniechęca”, 11,6% „zniechęca”), a 19,6% wybrało „trudno powiedzieć”. Podobnie w przypadku możliwości rozwoju osobistego i zawodowego – 40,9% ocen pozytywnych (10,8% i 30,1%) wobec 36,3% negatywnych (25,0% i 11,3%) oraz 22,8% odpowiedzi niezdecydowanych.

Najmniej korzystnie oceniono aspekty ekonomiczne i zawodowe. W przypadku dostępności pracy i perspektyw zawodowych jedynie 32,2% respondentów wskazało odpowiedzi pozytywne (7,8% „zachęca”, 24,4% „raczej zachęca”), natomiast aż 46,9% uznało je za czynnik zniechęcający (26,4%

„raczej zniechęca”, 20,5% „zniechęca”), a 20,9% nie miało zdania. Jeszcze gorzej oceniono poziom wynagrodzeń – tylko 23,8% ocen pozytywnych (7,0% i 16,8%) wobec 51,1% negatywnych (30,1% „raczej zniechęca”, 21,0% „zniechęca”) oraz 25,1% odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Umiarkowane i niejednoznaczne oceny dotyczą także jakości życia i kosztów utrzymania (38,8% ocen pozytywnych wobec 41,3% negatywnych i 19,9% niezdecydowanych). Podobnie rozkładają się opinie na temat poczucia perspektyw na przyszłość w regionie – 39,9% ocen pozytywnych (11,3% i 28,6%) wobec 37,0% negatywnych (21,0% i 16,0%) oraz 23,2% odpowiedzi „trudno powiedzieć”. W przypadku otwartości regionu na młodych ludzi 40,4% badanych wyraziło opinie pozytywne (10,5% „zachęca”, 29,9% „raczej zachęca”), 33,4% negatywne (19,6% i 13,8%), a aż 26,3% nie potrafiło jednoznacznie ocenić tego aspektu.

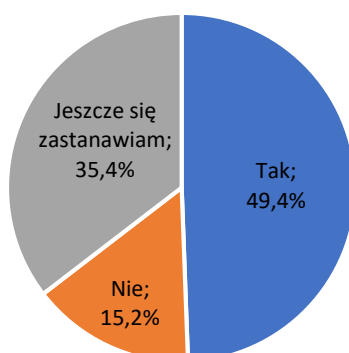
Wyniki te wyraźnie pokazują, że o ile województwo warmińsko-mazurskie dysponuje silnymi atutami w postaci środowiska naturalnego (łącznie 82,5% ocen pozytywnych) oraz relatywnie dobrze ocenianej infrastruktury, kultury i sportu (około 49–54% ocen pozytywnych), o tyle kluczowe czynniki decydujące o pozostaniu młodych ludzi – przede wszystkim rynek pracy (46,9% ocen negatywnych) i poziom wynagrodzeń (51,1% ocen negatywnych) – są oceniane zdecydowanie mniej korzystnie. Oznacza to, że walory środowiskowe i społeczne nie równoważą ograniczonych możliwości rozwoju zawodowego, co w konsekwencji sprzyja decyzjom o migracji.

3. PLANY ZAWODOWE

3.1. Czy masz już pomysł na zawód, który chcesz wykonywać?

Respondenci zostali zapytani o to, czy mają już sprecyzowany pomysł na przyszły zawód. Wyniki pokazują, że niemal połowa młodych osób (49,4%) ma już jasno określoną koncepcję swojej ścieżki zawodowej. Jednocześnie 35,4% badanych wciąż się zastanawia nad wyborem zawodu, a 15,2% respondentów nie ma jeszcze żadnego pomysłu.

Czy masz już pomysł na zawód, który chcesz wykonywać? (n=1611)

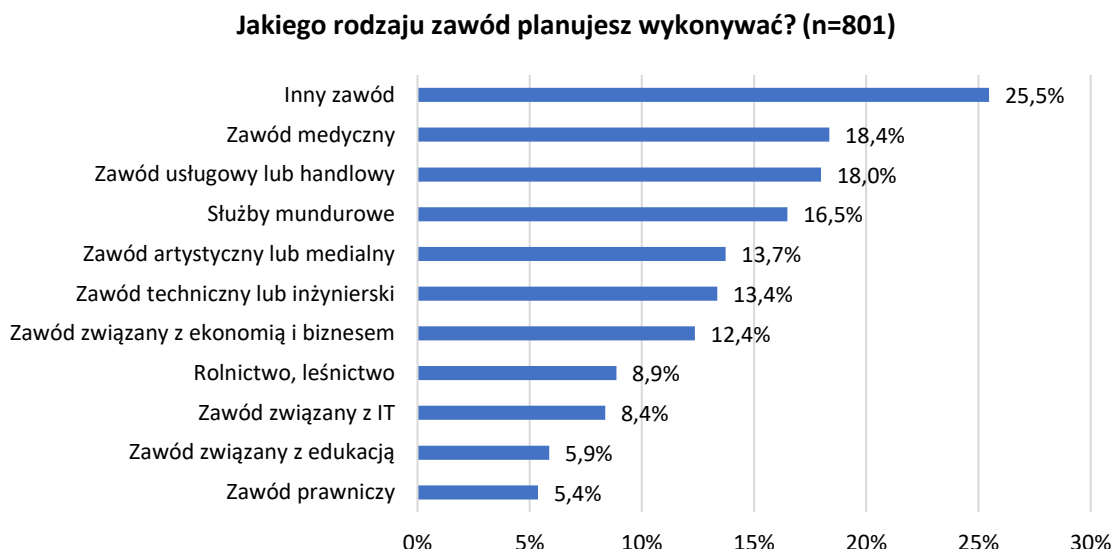

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Dane te wskazują, że choć znaczna część młodych mieszkańców regionu planuje swoją karierę, to istnieje również istotna grupa, która potrzebuje wsparcia w wyborze ścieżki zawodowej. W połączeniu z wcześniejszymi wynikami dotyczącymi postrzegania rynku pracy i możliwości rozwoju zawodowego w regionie, wskazuje to, że brak perspektyw i ograniczone informacje o lokalnym rynku pracy wpływają na niepewność młodych osób w podejmowaniu decyzji zawodowych.

3.2. Jakiego rodzaju zawód planujesz wykonywać?

Respondenci, którzy zadeklarowali, że mają pomysł na przyszłą ścieżkę zawodową, zostali poproszeni o wskazanie rodzaju zawodu, który planują wykonywać. Wyniki pokazują dużą różnorodność preferencji młodych mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Łączny odsetek odpowiedzi przekracza 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Najczęściej wskazywano zawody medyczne lub związane z ochroną zdrowia (18,4%) oraz zawody usługowe i handlowe (18%). Znaczący odsetek badanych planuje również pracę w służbach mundurowych (16,5%). Inne popularne kierunki to zawody techniczne lub inżynierskie (13,4%) oraz zawody artystyczne, kreatywne lub medialne (13,7%).

Zawody związane z ekonomią, biznesem lub administracją wybrało 12,4% respondentów, natomiast zawody w obszarze IT, nowych technologii i informatyki stanowią 8,4%. Rolnictwo, leśnictwo i zawody związane z ochroną środowiska wskazało 8,9% badanych, a zawody prawnicze i edukacyjne relatywnie mniej – odpowiednio 5,4% i 5,9% ankietowanych.

Interesujący jest fakt, że aż 25,5% respondentów wskazało „inny zawód”, co może świadczyć o dużej indywidualizacji planów zawodowych oraz zainteresowaniach wykraczających poza tradycyjny podział branż. Spośród tych odpowiedzi pojawiło się szerokie grono pomysłów, obejmujące zarówno zawody rzemieślnicze, artystyczne, jak i bardziej niszowe lub kreatywne. Najczęściej powtarzały się następujące grupy zawodów:

- Zawody cukiernicze i gastronomiczne – cukiernik, kucharz, gastronomia,
- Zawody techniczne i rzemieślnicze – mechanik samochodowy, stolarz, fryzjer, kosmetologia, stylistka paznokci, tatuator,
- Zawody związane z kulturą, sztuką i mediami – muzyk, raper, aktor głosowy, realizator dźwięku, fotograf, film, voice actor dubbing,
- Zawody związane z nauką – psycholog, biolog środowiska wodnego, zawód związany z logistyką, turystyka.

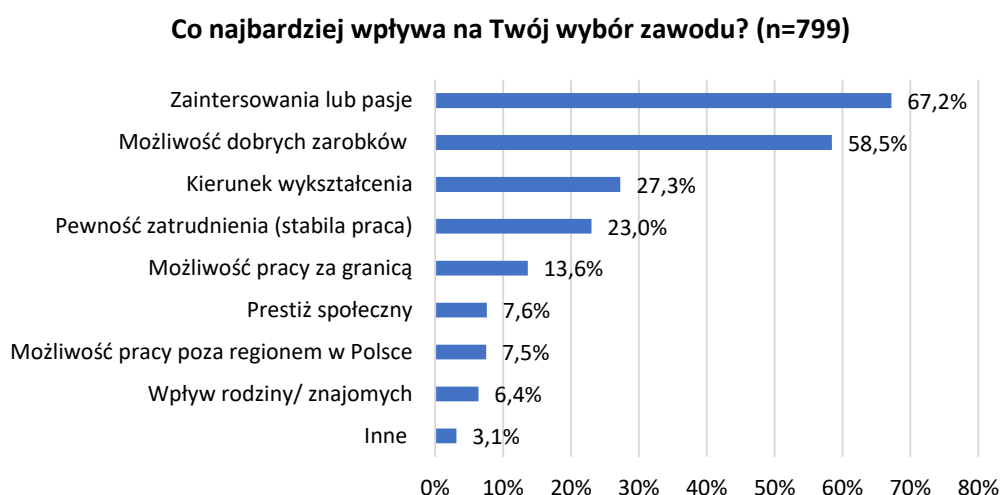
Analiza pokazuje, że młodzi mieszkańcy regionu mają bardzo zróżnicowane zainteresowania i aspiracje, często wykraczające poza tradycyjne kategorie zawodowe. Znacząca liczba wskazań dotyczy branży gastronomicznej, kreatywnej i usługowej, co sugeruje, że młodzi ludzie szukają zarówno pracy praktycznej, jak i takiej, która pozwala realizować pasje i indywidualne talenty.

Wnioski z tej części badania podkreślają potrzebę wspierania różnorodnych ścieżek kariery w regionie, w tym kształcenia zawodowego i możliwości rozwijania talentów w obszarach kreatywnych, rzemieślniczych i usługowych. Takie podejście może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności województwa warmińsko-mazurskiego jako miejsca rozwoju zawodowego młodych ludzi.

3.3. Co najbardziej wpływa na Twój wybór zawodu?

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie czynników, które mają największy wpływ na wybór przyszłego zawodu. Najczęściej wymieniane motywacje to zainteresowania i pasje – wskazało je 67,2% badanych, co pokazuje, że młodzi ludzie w dużej mierze kierują się osobistymi predyspozycjami i preferencjami przy planowaniu kariery.

Znaczącą rolę odgrywa także możliwość dobrych zarobków (58,5%), a także kierunek wykształcenia (27,3%) i pewność zatrudnienia (23,0%). Mniejsze znaczenie mają czynniki takie jak wpływ rodziny lub znajomych (6,4%), prestiż społeczny (7,6%) czy możliwość pracy poza regionem w Polsce (7,5%) lub za granicą (13,6%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Łączny odsetek odpowiedzi przekracza 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

W kategorii „inne” respondenci wskazywali motywacje bardziej indywidualne, takie jak:

- satysfakcja i przyjemność z wykonywanej pracy,
- możliwość realizacji własnych celów i marzeń,
- chęć niesienia pomocy innym,
- rozwijanie talentów artystycznych i kreatywności,
- swoboda w wyrażaniu siebie,
- elastyczne godziny pracy,
- praktyczne doświadczenia zdobyte w pracy.

Analiza danych pokazuje, że przy wyborze zawodu młodzi mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego łączą aspekty finansowe i bezpieczeństwo zatrudnienia z osobistymi pasjami oraz poczuciem satysfakcji zawodowej. Wskazuje to na potrzebę oferowania wsparcia doradczego i edukacyjnego, które pozwoli młodym ludziom lepiej dopasować swoje zainteresowania do realnych możliwości zawodowych w regionie.

3.4. Czy planujesz iść na studia po ukończeniu szkoły?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani o swoje plany dotyczące podjęcia studiów po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej. Uzyskane odpowiedzi wskazują na zróżnicowane postawy młodzieży wobec dalszej edukacji, a także na wyraźne tendencje migracyjne. Największa grupa badanych deklaruje chęć podjęcia studiów poza województwem warmińsko-mazurskim – odpowiedź tę wskazało 33,4% respondentów. Znaczny odsetek stanowią również osoby niezdecydowane – 30,3% badanych nie potrafiło jednoznacznie określić swoich planów edukacyjnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Podjęcie studiów w województwie warmińsko-mazurskim zadeklarowało jedynie 11,9% respondentów, co wskazuje na relatywnie niewielkie zainteresowanie kontynuowaniem nauki w regionie. Jeszcze mniejsza grupa planuje studia za granicą – 4,0% badanych. Brak planów związanych z podjęciem studiów wskazało 20,4% respondentów, co oznacza zarówno chęć szybszego wejścia na rynek pracy, jak i wybór alternatywnych ścieżek rozwoju zawodowego.

Wyniki pokazują jednocześnie wyraźną rozbieżność pomiędzy oceną możliwości zdobywania wykształcenia w regionie a planami edukacyjnymi młodzieży. Choć we wcześniejszym pytaniu (2.5.) ponad 44% respondentów pozytywnie oceniło możliwości zdobywania wykształcenia w województwie warmińsko-mazurskim, większość badanych planuje kontynuowanie edukacji poza regionem. Może to sugerować, że decyzje dotyczące miejsca studiowania są związane nie tylko z oceną oferty edukacyjnej, lecz również z postrzeganymi perspektywami zawodowymi, atrakcyjnością większych ośrodków akademickich oraz planami migracyjnymi młodych ludzi. Duży udział osób niezdecydowanych wskazuje natomiast, że decyzje edukacyjne wielu respondentów pozostają nadal otwarte.

4. PLANY MIGRACYJNE

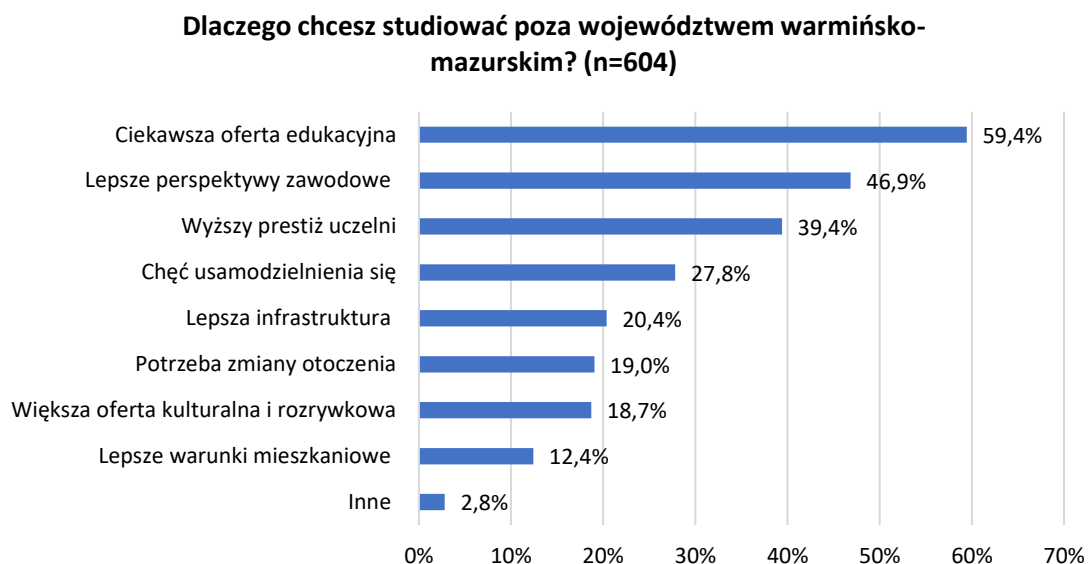
4.1. Dlaczego chcesz studiować poza województwem warmińsko-mazurskim?

Respondenci, którzy zadeklarowali chęć podjęcia studiów poza województwem warmińsko-mazurskim, zostali poproszeni o wskazanie powodów tej decyzji. Uzyskane wyniki wskazują na wielowymiarowy charakter motywacji, wśród których dominują czynniki związane z ofertą edukacyjną oraz perspektywami rozwoju zawodowego.

Najczęściej wskazywaną przyczyną była ciekawsza oferta edukacyjna – odpowiedź tę zaznaczyło 59,4% badanych. Wysoki odsetek respondentów zwrócił również uwagę na lepsze perspektywy zawodowe po ukończeniu studiów (46,9%) oraz wyższy prestiż uczelni (39,4%). Wyniki te sugerują, że młodzi ludzie postrzegają ośrodki akademickie poza regionem jako oferujące większe możliwości rozwoju oraz lepsze przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

Istotną rolę odgrywają także czynniki związane z rozwojem osobistym i stylem życia. Chęć usamodzielnienia się wskazało 27,8% respondentów, natomiast potrzeba zmiany otoczenia – 19,0%. Część badanych zwróciła również uwagę na większą ofertę kulturalną i rozrywkową (18,7%), co świadczy o znaczeniu atrakcyjności życia studenckiego przy wyborze miejsca studiowania.

W dalszej kolejności wskazywano na aspekty infrastrukturalne, takie jak lepsza infrastruktura (np. komunikacja miejska, biblioteki, akademiki) – 20,4% oraz lepsze warunki mieszkaniowe – 12,4%. Choć czynniki te miały mniejsze znaczenie niż kwestie edukacyjne, nadal stanowią istotny element wpływający na decyzje młodych ludzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Łączny odsetek odpowiedzi przekracza 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi otwarte (2,8%) w zdecydowanej większości koncentrowały się wokół braku odpowiednich kierunków studiów w regionie. Respondenci wskazywali m.in. na brak konkretnych specjalizacji (np. psychologia w trybie niestacjonarnym, kierunki medyczne, artystyczne czy wojskowe), co potwierdza wcześniej zidentyfikowany problem ograniczonej oferty edukacyjnej. Pojawiły się również pojedyncze wskazania dotyczące możliwości rozwoju pasji (np. sportowych) czy jakości kadry dydaktycznej.

Uzyskane wyniki jednoznacznie wskazują, że decyzja o podjęciu studiów poza województwem warmińsko-mazurskim jest w głównej mierze determinowana czynnikami edukacyjnymi oraz zawodowymi, a w mniejszym stopniu – społecznymi i infrastrukturalnymi. Pokazuje to potrzebę dalszego rozwoju i dywersyfikacji oferty kształcenia w regionie, tak aby lepiej odpowiadała ona na aspiracje i potrzeby młodych mieszkańców.

4.2. Gdzie chciałbyś mieszkać po ukończeniu obecnej szkoły?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani o preferowane miejsce zamieszkania po ukończeniu obecnej szkoły. Uzyskane odpowiedzi wskazują na wyraźną skłonność młodych ludzi do opuszczania regionu, zarówno na rzecz innych części kraju, jak i zagranicy.

Największa grupa badanych deklaruje chęć zamieszkania w innej miejscowości w Polsce, poza województwem warmińsko-mazurskim – odpowiedź tę wskazało 39,3% respondentów. Znaczący odsetek stanowią również osoby planujące wyjazd za granicę – 17,5% badanych. Łącznie oznacza to, że ponad połowa respondentów rozważa opuszczenie regionu po zakończeniu edukacji szkolnej.

Mniejszy odsetek badanych planuje pozostać w województwie. Chęć zamieszkania w swojej miejscowości rodzinnej zadeklarowało 23,5% respondentów, natomiast 19,7% wskazało inną miejscowość na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Uzyskane wyniki potwierdzają obserwowaną tendencję do migracji młodych mieszkańców regionu, szczególnie w kierunku większych ośrodków miejskich w kraju oraz za granicę. Relatywnie niski odsetek osób planujących pozostanie w regionie wskazuje na potrzebę wzmocnienia jego atrakcyjności jako miejsca do życia, zwłaszcza w kontekście możliwości edukacyjnych, zawodowych oraz jakości życia.

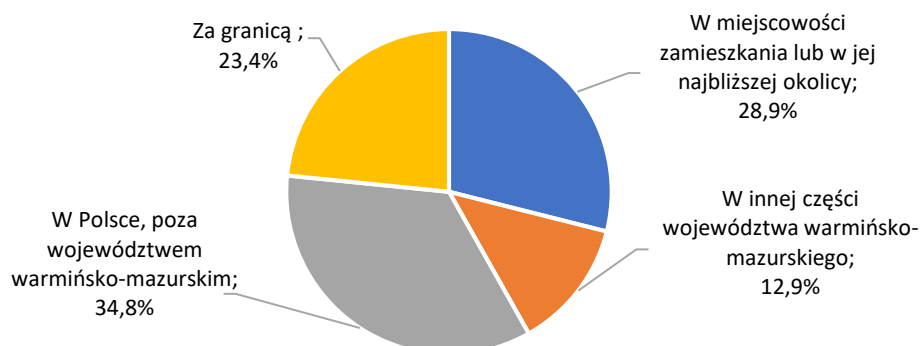
4.3. Gdzie chciałbyś pracować w przyszłości?

W następnym pytaniu respondenci zostali zapytani o preferowane miejsce pracy w przyszłości. Uzyskane odpowiedzi wskazują na wyraźne aspiracje migracyjne młodych ludzi, szczególnie w kierunku większych ośrodków krajowych oraz zagranicy.

Największa grupa badanych deklaruje chęć podjęcia pracy w Polsce poza województwem warmińsko-mazurskim – odpowiedź tę wskazało 34,8% respondentów. Znaczący odsetek stanowią również osoby planujące pracę za granicą – 23,4% badanych. Oznacza to, że łącznie ponad połowa respondentów wiąże swoją przyszłość zawodową poza regionem.

Pracę w miejscowości zamieszkania lub jej najbliższej okolicy planuje podjąć 28,9% badanych, co wskazuje na istotną grupę osób zainteresowanych pozostaniem w swoim lokalnym środowisku. Z kolei jedynie 12,9% respondentów rozważa pracę w innej części województwa warmińsko-mazurskiego.

Gdzie chciałbyś pracować w przyszłości? (n=1611)

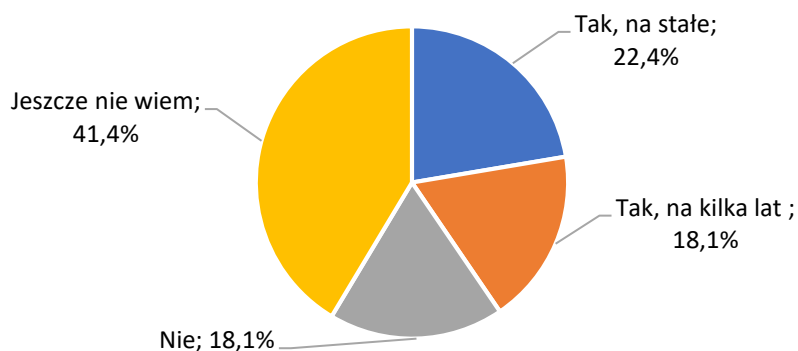
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Uzyskane wyniki potwierdzają silną tendencję do poszukiwania możliwości zawodowych poza regionem, co może być związane z postrzeganiem większych szans rozwoju zawodowego, wyższych wynagrodzeń oraz szerszej oferty rynku pracy w innych częściach kraju i za granicą. Jednocześnie relatywnie niski odsetek osób planujących pracę w obrębie województwa wskazuje na wyzwania związane z zatrzymaniem młodych mieszkańców oraz konieczność podejmowania działań na rzecz zwiększenia atrakcyjności regionalnego rynku pracy.

4.4. Czy w ciągu najbliższych 5 lat planujesz dłuższy wyjazd z województwa warmińsko-mazurskiego?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani o plany dotyczące ewentualnego wyjazdu z województwa warmińsko-mazurskiego w perspektywie najbliższych pięciu lat. Uzyskane odpowiedzi wskazują na wysoki poziom niepewności, ale jednocześnie znaczący potencjał migracyjny wśród młodych mieszkańców regionu.

Czy w ciągu najbliższych 5 lat planujesz dłuższy wyjazd z województwa warmińsko-mazurskiego? (n=1611)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Najliczniejszą grupę stanowią osoby niezdecydowane – 41,4% respondentów wskazało odpowiedź „jeszcze nie wiem”. Tak wysoki odsetek najprawdopodobniej świadczy o tym, że plany życiowe wielu młodych ludzi nie są jeszcze sprecyzowane i pozostają podatne na wpływ przyszłych okoliczności, takich jak możliwości edukacyjne, sytuacja na rynku pracy czy warunki życia.

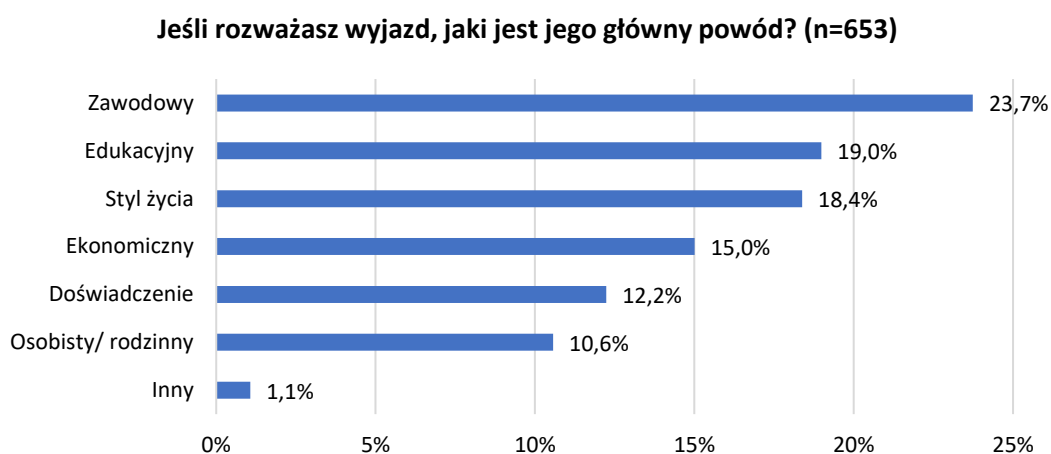
Wyjazd na stałe planuje 22,4% badanych, natomiast 18,1% respondentów deklaruje chęć wyjazdu tymczasowego, na kilka lat. Oznacza to, że łącznie ponad 40% badanych rozważa opuszczenie regionu w perspektywie średnioterminowej. Brak planów związanych z wyjazdem zadeklarowało również 18,1% respondentów, co wskazuje na relatywnie niewielką grupę osób zdecydowanych na pozostanie w województwie.

Uzyskane wyniki potwierdzają utrzymującą się tendencję do rozważania migracji przez młodych mieszkańców regionu. Jednocześnie duży odsetek osób niezdecydowanych stanowi istotny potencjał dla działań polityki regionalnej – odpowiednio ukierunkowane inicjatywy mogą wpłynąć na ich przyszłe decyzje i zwiększyć skłonność do pozostania w województwie warmińsko-mazurskim.

4.5. Jeśli rozważasz wyjazd, jaki jest jego główny powód?

Respondenci, którzy rozważają wyjazd z województwa warmińsko-mazurskiego, zostali zapytani o główny powód tej decyzji. Uzyskane odpowiedzi wskazują, że motywacje młodych ludzi mają zróżnicowany charakter, jednak dominują czynniki związane z rozwojem zawodowym oraz jakością życia.

Najczęściej wskazywanym powodem był rozwój zawodowy, obejmujący możliwości budowania kariery i awansu – odpowiedź tę wybrało 23,7% respondentów. Istotne znaczenie mają również czynniki edukacyjne (19%), takie jak dostęp do kursów czy specjalistycznych szkoleń, a także styl życia (18,4%), związany m.in. z większymi możliwościami oferowanymi przez duże ośrodki miejskie, w tym w zakresie kultury i transportu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Nieco rzadziej wskazywano na motywy związane bezpośrednio z sytuacją ekonomiczną, takie jak wyższe zarobki czy stabilność zatrudnienia (15,0%). Część respondentów podkreślała również znaczenie chęci zdobywania nowych doświadczeń i poznawania świata (12,2%), co wskazuje na istotną rolę czynników poznawczych i aspiracyjnych. Najrzadziej wskazywanym powodem były względy osobiste lub rodzinne (10,6%), a odpowiedzi „inne” stanowiły marginalny odsetek (1,1%).

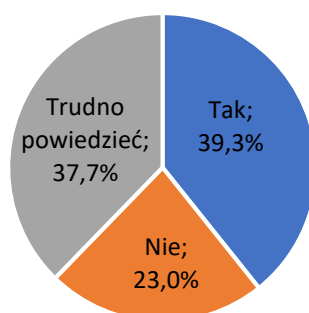
Uzyskane wyniki pokazują, że decyzje migracyjne młodych mieszkańców regionu są w największym stopniu motywowane chęcią rozwoju – zarówno zawodowego, jak i edukacyjnego – oraz poszukiwaniem bardziej atrakcyjnego stylu życia. Czynniki ekonomiczne, choć istotne, nie stanowią jedynego ani dominującego impulsu do wyjazdu. Może to wskazywać na potrzebę kompleksowego

podejścia do zatrzymywania młodych ludzi w regionie, uwzględniającego nie tylko rynek pracy, ale również jakość życia i możliwości rozwoju osobistego.

4.6. Czy w przyszłości bierzesz pod uwagę powrót do Warmii i Mazur?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani o to, czy w przyszłości biorą pod uwagę powrót do województwa warmińsko-mazurskiego. Uzyskane odpowiedzi wskazują na umiarkowany potencjał powrotów, przy jednoczesnym znacznym poziomie niepewności wśród młodych ludzi.

Czy w przyszłości bierzesz pod uwagę powrót do Warmii i Mazur? (n=652)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Największa grupa badanych deklaruje gotowość powrotu do regionu – odpowiedź „tak” wskazało 39,3% respondentów. Zbliżony odsetek stanowią jednak osoby niezdecydowane – 37,7% wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”, co sugeruje, że ich przyszłe decyzje mogą być uzależnione od warunków, jakie zaoferuje region. Brak zamiaru powrotu zadeklarowało 23,0% respondentów, co oznacza, że niemal co czwarty badany nie wiąże swojej przyszłości z województwem warmińsko-mazurskim.

Uzyskane wyniki wskazują, że choć znaczna część młodych ludzi dostrzega możliwość powrotu do regionu, to jednocześnie duży odsetek osób niezdecydowanych stanowi kluczową grupę z punktu widzenia polityki regionalnej. Odpowiednie działania w zakresie rynku pracy, oferty edukacyjnej oraz jakości życia mogą odegrać istotną rolę w kształtowaniu ich przyszłych decyzji i zwiększeniu skłonności do powrotu na Warmię i Mazury.

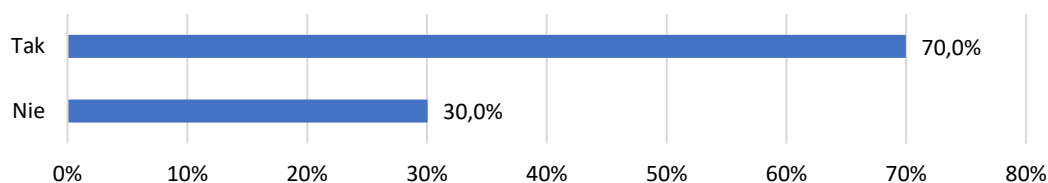
5. MIGRACJE ZAGRANICZNE

5.1. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się rozważyć zamieszkanie za granicą?

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek rozważali zamieszkanie za granicą. Uzyskane odpowiedzi wskazują na bardzo wysoki poziom otwartości młodych ludzi na migrację międzynarodową.

Zdecydowana większość - 70% badanych zadeklarowała, że rozważała możliwość zamieszkania poza granicami kraju. Natomiast 30% respondentów wskazało, że nigdy nie brało pod uwagę takiego rozwiązania.

Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się rozważać zamieszkanie za granicą? (n=1611)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

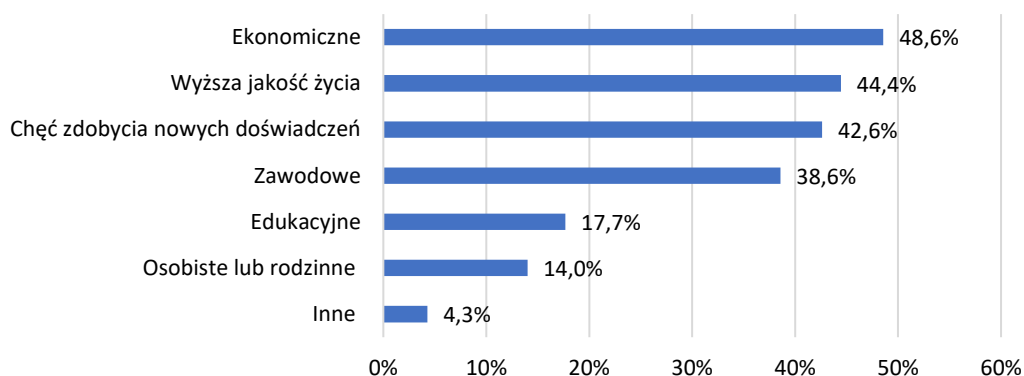
Tak wysoki odsetek osób rozważających wyjazd za granicę świadczy o rosnącej mobilności młodego pokolenia oraz postrzeganiu zagranicy jako atrakcyjnego kierunku rozwoju edukacyjnego, zawodowego i życiowego. Jednocześnie wyniki te wskazują na istotne wyzwanie dla regionu w kontekście potencjalnego odpływu młodych mieszkańców nie tylko do innych części kraju, ale również poza jego granice.

Uzyskane rezultaty podkreślają znaczenie działań ukierunkowanych na zwiększanie konkurencyjności regionu oraz tworzenie warunków sprzyjających realizacji aspiracji młodych ludzi na miejscu, tak aby ograniczyć skalę migracji zagranicznych.

5.2. Z jakich powodów rozważasz zamieszkanie za granicą?

Respondenci, którzy rozważają zamieszkanie za granicą, zostali zapytani o główne powody tej decyzji. Uzyskane odpowiedzi wskazują na złożony charakter motywacji, wśród których dominują czynniki ekonomiczne oraz związane z jakością życia i rozwojem osobistym.

Z jakich powodów rozważasz zamieszkanie za granicą? (n=1143)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Łączny odsetek odpowiedzi przekracza 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Najczęściej wskazywanym powodem są względy ekonomiczne – wyższe zarobki oraz większa stabilność finansowa – które zaznaczyło 48,6% badanych. Niewiele rzadziej respondenci wskazywali na wyższą jakość życia (44,4%), obejmującą m.in. lepszą infrastrukturę, opiekę zdrowotną czy transport, a także chęć zdobycia nowych doświadczeń i zmiany otoczenia (42,6%).

Istotną rolę odgrywają również czynniki zawodowe – lepsze perspektywy kariery oraz możliwości rozwoju w danej branży wskazało 38,6% respondentów. Mniejsze znaczenie przypisywano motywom edukacyjnym, takim jak studia, kursy czy szkolenia (17,7%) oraz czynnikom osobistym i rodzinnym (14%).

Odpowiedzi otwarte (4,3%) potwierdzają dominujące tendencje, wskazując m.in. na chęć poznania nowych kultur, poprawę jakości życia czy ogólną ocenę warunków życia za granicą jako bardziej atrakcyjnych. Pojawiły się również pojedyncze wskazania odnoszące się do sytuacji społeczno-politycznej, klimatu czy możliwości rozwijania pasji.

Uzyskane wyniki jednoznacznie wskazują, że decyzja o rozważaniu emigracji zagranicznej ma charakter wieloczynnikowy, jednak kluczowe znaczenie mają aspekty ekonomiczne oraz szeroko rozumiana jakość życia. W połączeniu z wcześniej odnotowaną wysoką skalą zainteresowania wyjazdami zagranicznymi może to stanowić istotne wyzwanie dla regionu w kontekście zatrzymywania młodych mieszkańców oraz budowania jego długofalowej konkurencyjności.

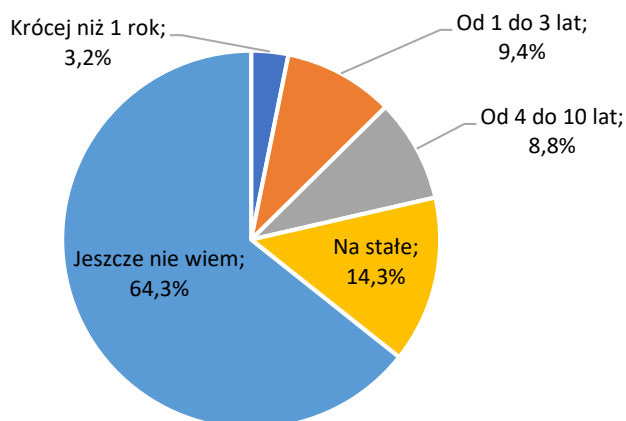
5.3. Jak długo planujesz mieszkać za granicą?

Respondenci, którzy rozważają zamieszkanie za granicą, zostali zapytani o przewidywany czas pobytu. Uzyskane odpowiedzi wskazują na wysoki poziom niepewności co do długości planowanej emigracji, a także na zróżnicowane podejście do wyjazdów krótkoterminowych i długoterminowych.

Największa grupa – 64,3% badanych, wskazała odpowiedź „jeszcze nie wiem”, co pokazuje, że wiele młodych osób nie ma jeszcze sprecyzowanych planów dotyczących długości pobytu za granicą. Wynik ten podkreśla, że decyzje o migracji międzynarodowej pozostają elastyczne i mogą ulec zmianie w zależności od sytuacji edukacyjnej, zawodowej czy osobistej.

Spośród respondentów, którzy potrafili określić czas pobytu, najwięcej osób planuje wyjazd na stałe – 14,3%. Krótsze okresy emigracji zadeklarowało znacznie mniej badanych: od 1 do 3 lat – 9,4%, od 4 do 10 lat – 8,8%, natomiast mniej niż rok – 3,2%.

Jak długo planujesz mieszkać za granicą? (n=1135)

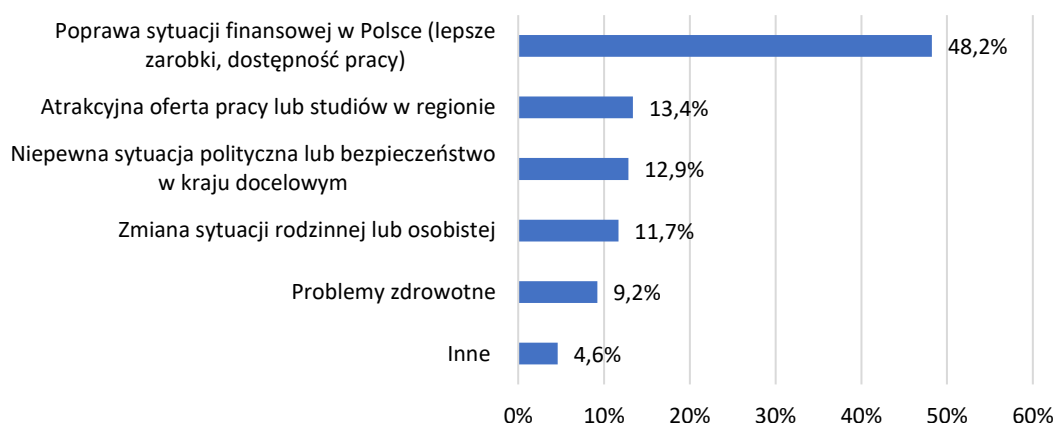
Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Uzyskane wyniki pokazują, że młodzi mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego, którzy myślą o wyjeździe zagranicznym, w dużej mierze pozostają w fazie planowania i nie definiują jednoznacznie długości swojego pobytu. Jednocześnie grupa deklarująca emigrację na stałe wskazuje na realny potencjał odpływu mieszkańców, co stanowi wyzwanie dla polityki regionalnej w zakresie zatrzymywania młodego pokolenia w regionie.

5.4. Co mogłoby wpłynąć na zmianę Twojej decyzji o wyjeździe za granicę?

Respondenci, którzy rozważają wyjazd za granicę, zostali zapytani o czynniki, które mogłyby wpłynąć na zmianę decyzji i skłonić ich do pozostania w kraju. Uzyskane odpowiedzi wskazują, że kluczowe znaczenie mają kwestie ekonomiczne, choć istotną rolę odgrywają również czynniki osobiste i zewnętrzne.

Co mogłoby wpłynąć na zmianę Twojej decyzji o wyjeździe za granicę? (n=1128)

Źródło: opracowanie własne na podstawie odpowiedzi respondentów biorących udział w badaniu

Najczęściej wskazywaną możliwością była poprawa sytuacji finansowej w Polsce, obejmująca wyższe zarobki i lepszą dostępność pracy – odpowiedź tę zaznaczyło 48,2% respondentów. Wskazuje to, że głównym motywem pozostania w kraju są warunki ekonomiczne i stabilność zatrudnienia. Znaczenie mają również czynniki związane z atrakcyjnością oferty edukacyjnej i zawodowej w regionie – 13,4% respondentów deklarowało, że interesujące propozycje pracy lub studiów mogłyby skłonić ich do zmiany decyzji. Nieco rzadziej wskazywano na zmiany sytuacji rodzinnej lub osobistej (11,7%), a także na niepewną sytuację polityczną lub bezpieczeństwo w kraju docelowym (12,9%). Problemy zdrowotne (własne lub bliskich) miały mniejsze znaczenie – 9,2% badanych. Odpowiedzi otwarte (4,6%) obejmowały różnorodne motywy, takie jak chęć pozostania bliżej rodziny, rozwój pasji czy ogólna poprawa warunków życia w kraju.

Uzyskane wyniki pokazują, że decyzje młodych mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego dotyczące wyjazdów zagranicznych w dużej mierze determinowane są czynnikami ekonomicznymi, ale również zależą od atrakcyjności lokalnych możliwości edukacyjnych i zawodowych oraz od sytuacji osobistej i społeczno-politycznej. Skuteczne działania regionalne powinny uwzględniać wszystkie te aspekty, aby zwiększyć szanse na zatrzymanie młodego pokolenia w regionie.

6. OPINIE I SUGESTIE UCZNIÓW DOTYCZĄCE PRZYSZŁOŚCI MŁODYCH W REGIONIE

Ostatnia część ankiety pozwoliła respondentom podzielić się własnymi spostrzeżeniami dotyczącymi wyjazdów oraz przyszłości młodych ludzi w regionie. Analiza zgromadzonych opinii wskazuje, że decyzje migracyjne młodych mieszkańców są uwarunkowane zarówno czynnikami ekonomicznymi, jak i społecznymi.

Najczęściej pojawiające się w wypowiedziach motywy to:

- Sytuacja na rynku pracy – młodzi podkreślali brak stabilnych i atrakcyjnych ofert pracy, ograniczone możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego oraz niskie wynagrodzenia w regionie.
- Dostęp do edukacji i rozwoju osobistego – wskazywano na niewielką liczbę uczelni, odległości między ośrodkami edukacyjnymi oraz ograniczone możliwości rozwijania pasji i umiejętności praktycznych.
- Jakość życia i infrastruktura – respondenci zwracali uwagę na problemy komunikacyjne, ograniczoną ofertę kulturalną i sportową, wysokie koszty życia, a także potrzebę poprawy infrastruktury technicznej i społecznej.
- Perspektywy rozwoju regionu – wiele komentarzy dotyczyło wzmocnienia roli młodych ludzi w kształtowaniu lokalnych społeczności, lepszego wsparcia samorządów i inwestycji w nowoczesne technologie oraz miejsca pracy w sektorach innowacyjnych.

Niektóre głosy podkreślały także aspekty społeczne i bezpieczeństwo, wskazując na potrzebę większej dbałości o młodzież, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym oraz aktywizację młodych poprzez udział w lokalnych inicjatywach.

Łącznie, odpowiedzi otwarte wskazują, że młode osoby postrzegają województwo warmińsko-mazurskie jako region o dużym potencjale, ale z ograniczonymi możliwościami rozwoju zawodowego, edukacyjnego i społecznego. Wskazują również konkretne kierunki działań, które mogłyby zwiększyć atrakcyjność regionu jako miejsca do życia i pracy, m.in. rozwój infrastruktury, większe wsparcie dla edukacji i sportu, inwestycje w nowoczesne branże oraz wzmocnienie roli młodych w społecznościach lokalnych.

Respondenci w swoich wypowiedziach wielokrotnie podkreślali, że jednym z głównych czynników wpływających na decyzje o opuszczeniu województwa warmińsko-mazurskiego są ograniczone możliwości rozwoju zawodowego i edukacyjnego. Młodzi mieszkańcy wskazywali na brak ofert pracy odpowiednich dla osób bez doświadczenia zawodowego, ograniczone perspektywy zatrudnienia w sezonowych branżach oraz niewystarczającą liczbę praktyk i staży umożliwiających zdobycie kwalifikacji. Wielu badanych podkreślało również konieczność zwiększenia liczby miejsc pracy w nowoczesnych sektorach, w tym technologii, IT czy przemyśle wysokiej technologii, które mogłyby zatrzymać młodych ludzi w regionie.

Istotnym obszarem uwag była również infrastruktura społeczna i kulturalna. Respondenci wskazywali na potrzebę rozwijania przestrzeni do spędzania czasu wolnego – takich jak skateparki, boiska czy kluby sportowe – a także organizowania warsztatów, spotkań czy kursów, które mogłyby wspierać młodych przedsiębiorców i umożliwiać nawiązywanie kontaktów w regionie. Podkreślano znaczenie lokalnych wydarzeń kulturalnych i sportowych, które zwiększałyby atrakcyjność życia w mniejszych miastach i wsiach.

Nie mniejszą rolę w decyzjach migracyjnych odgrywały kwestie mieszkaniowe i transportowe. Respondenci zwracali uwagę na wysokie koszty mieszkań, ograniczoną dostępność wynajmu oraz słabo rozwiniętą komunikację publiczną, co szczególnie utrudnia młodzieży dojazd do szkół, miejsc pracy i centrów aktywności. Wskazywano także na konieczność poprawy stanu dróg oraz transportu kolejowego w regionie.

W komentarzach pojawiały się również szersze refleksje dotyczące jakości życia i perspektyw rozwojowych województwa. Młodzi wskazywali na potrzebę lepszego włączania ich w procesy decyzyjne, większego wsparcia lokalnych władz w zakresie inicjatyw młodzieżowych oraz tworzenia warunków sprzyjających realizacji ambicji osobistych i zawodowych. Zwracano uwagę, że atrakcyjność regionu dla młodych osób zależy nie tylko od ekonomicznych aspektów życia, ale także od poczucia bezpieczeństwa, dostępu do edukacji oraz możliwości rozwijania zainteresowań i pasji.

Opinie te jednoznacznie wskazują, że decyzje młodych mieszkańców dotyczące pozostania lub wyjazdu z województwa są silnie związane z możliwością realizacji własnych aspiracji edukacyjnych, zawodowych i społecznych, a także z dostępnością infrastruktury wspierającej rozwój osobisty i aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.

Podsumowanie

1. Przeprowadzone badanie pozwala na kompleksowe spojrzenie na postawy, aspiracje oraz plany migracyjne uczniów szkół ponadpodstawowych województwa warmińsko-mazurskiego.
2. Uczniowie szkół ponadpodstawowych wyraźnie przejawiają **mieszane odczucia w ocenie regionu jako miejsca do życia** – z jednej strony dostrzegane są jego istotne atuty, z drugiej zaś występują znaczące bariery, które wpływają na decyzje o wyjeździe.
3. Młodzi mieszkańcy regionu stosunkowo dobrze oceniają jakość życia oraz możliwości zdobywania wykształcenia. Szczególnie wysoko oceniane są walory środowiskowe, takie jak przyroda, czyste powietrze czy możliwości wypoczynku, a także – w mniejszym stopniu – infrastruktura, oferta sportowa i kulturalna. **Region postrzegany jest więc jako atrakcyjny pod względem warunków życia i środowiska naturalnego.** Aby w pełni wykorzystać ten potencjał, nadal warto wzmacniać rozwój infrastruktury, usługi transportu publicznego oraz oferty kulturalnej i sportowej, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach. Dzięki takim działaniom młodzi mieszkańcy będą mogli jeszcze lepiej oceniać warunki życia w regionie i chętniej wiązać z nim swoją przyszłość.
4. Wyniki badania wskazują na ograniczone poczucie możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy, niską ocenę perspektyw zawodowych oraz negatywne postrzeganie poziomu wynagrodzeń. To właśnie **czynniki ekonomiczne i zawodowe stanowią główną barierę w decyzji o pozostaniu w regionie.** Kluczowe jest zatem wzmacnianie regionalnego rynku pracy poprzez tworzenie atrakcyjnych miejsc zatrudnienia, rozwój sektorów innowacyjnych oraz aktywne wspieranie przedsiębiorczości młodych mieszkańców.
5. Młodzi ludzie dobrze oceniają możliwości zdobywania wykształcenia, ale znacznie gorzej oceniają szanse na znalezienie po nim dobrej pracy w regionie. Może to wskazywać na **niedopasowanie systemu kształcenia do potrzeb regionalnej gospodarki** oraz **ograniczoną liczbę atrakcyjnych miejsc pracy dla absolwentów.** Warto zatem zacieśniać współpracę między szkołami, uczelniami i pracodawcami, a także rozwijać ofertę praktyk i staży oraz podejmować działania na rzecz dopasowania kierunków kształcenia do realnych potrzeb rynku.
6. Badanie potwierdza **silne tendencje migracyjne wśród młodzieży.** Ponad połowa respondentów planuje lub rozważa wyjazd z regionu – zarówno do innych części kraju, jak i za granicę. Szczególnie niepokojący jest **niski odsetek osób planujących podjęcie studiów w województwie** oraz relatywnie **niewielka liczba respondentów wiążących swoją przyszłość zawodową z regionem.** Jednocześnie duża grupa osób niezdecydowanych wskazuje, że decyzje migracyjne młodych ludzi nie są jeszcze ostateczne i mogą być kształtowane przez odpowiednie działania. Warto zatem prowadzić działania informacyjne i promocyjne, które pokażą młodym ludziom dostępne w regionie ścieżki rozwoju.
7. Decyzje o wyjeździe nie są determinowane wyłącznie czynnikami ekonomicznymi. Dla młodych ludzi ważne są także **możliwości rozwoju, jakość życia, dostęp do edukacji, oferta kulturalna oraz przestrzeń do realizowania swoich pasji i zainteresowań.** Wskazuje to na konieczność prowadzenia kompleksowej polityki ukierunkowanej na zatrzymanie młodych mieszkańców, która obejmować będzie wiele obszarów jednocześnie. Obok poprawy warunków ekonomicznych istotne jest więc wspieranie inicjatyw młodzieżowych, tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zainteresowań oraz rozwijanie lokalnej oferty społecznej i kulturalnej, która pozwoli młodym ludziom aktywnie uczestniczyć w życiu regionu.

8. **Znaczna część** respondentów **deklaruje, że po ewentualnym wyjeździe rozważa powrót do regionu w przyszłości**. Daje to regionowi realną szansę, aby wykorzystać wiedzę, doświadczenie i kwalifikacje osób, które zdobyły je poza regionem. Warto zatem rozwijać programy skierowane do osób powracających oraz tworzyć dedykowane oferty pracy i wsparcia dla młodych specjalistów.
9. **Województwo warmińsko-mazurskie posiada znaczący potencjał jako miejsce życia**, jednak aby skutecznie zatrzymać młode pokolenie, konieczne jest **wzmocnienie jego atrakcyjności przede wszystkim w obszarze rynku pracy i możliwości rozwoju zawodowego**. Decyzje młodych ludzi są w dużej mierze racjonalne i oparte na ocenie szans rozwoju. Kluczowe jest więc tworzenie warunków, które pozwolą im realizować swoje aspiracje bez konieczności opuszczania regionu.